

Tak tady máme zase jedno výročí. Lidí je slavit často velmi okázale, bývá označováno jako důležitý mezník v životě každého jednotlivce. Čtyřicet let... A právě tolik je naší základní školy. Před 40 lety, 1. září 1973, se její dveře pro širokou veřejnost otevřely poprvé a v pondělí 3. září se chodby poprvé rozezvučely veselými hlasy školáků. Těm, kteří tehdy usedli do lavic v 9. třídě a kteří jsou vlastně prvními absolventy dnešní jubilantky, je dnes 54 let. Možná mají ve škole svá vnoučata.

Sluší se, abychom se v souvislosti s letošním výročím trošku vrátili do historie a připomněli si některé fakta v životě protivanovské školy.

Kdy v Protivanově škola vznikla, přesně nevíme. Můžeme však oprávněně soudit, že tu byla snad už v 16. století. Tenkrát vznikaly školy při kostelích, vyučovalo se v budově fary. V kupní smlouvě o panství boskovickém z r. 1547 se mluví o kostelním podacím v Protivanově. Soudíme tedy o existenci školy. Děti se v těchto školách učili číst a psát, důraz byl kladen na vnitřní zbožnost a mravnost. Po Bílé hoře zanikla v Protivanově r. 1622 farní správa a spolu s ní i škola. Její obnovení se datuje do konce 17. století. Nepřímo to potvrzuje záznam ve farní matrice z r. 1691, v níž je uvedeno jméno Jan Strnisko, učitel (rektor) v Protivanově. Při farách se zřizovaly triviální školy. V nich se učilo náboženství a trivium, tj. třem předmětům – psaní, čtení a počítání. Zvláštní důraz se kladl na znalost církevních písní. Návštěva školy byla povinná pro děti od šesti do dvanácti let. Denní výuka probíhala v rozmezí dvou či tří hodin. Od docházky mohli být žáci osvobozeni v letní době z důvodů zemědělských prací, stejně tak v zimě ve dnech silných mrazů a nepříznivých povětrnostních podmínek.

O školních prostorách určených k vyučování toho moc nevíme. První informaci o výuce v obecním domku č. 36 máme až z roku 1754. Od roku 1781 se učilo v obecním domku č. 32, který už byl nazýván školou. Tento domek však pro výuku nebyl vyhovující, proto byl r. 1807 demolován a postavena zde nová školní budova. Byla jednotřídní i s bytem pro učitele. Označení „školní budova“ zní nadneseně. Byla to chalupa z pálených cihel a vepřovic, pokrytá šindelem a došky. Protože byla značně omšelá a hrozila sesutím, byla r. 1857 z důvodu havarijního stavu uzavřena a prozatímne se vyučovalo v najaté světnici v domě č. 25. Majitel však trvale usiloval o vystěhování třídy. Proto se obec rozhodla postavit školu novou. Stalo se tak v letech 1861 – 1863. Budova měla č. 32, byla jednoposchodová, v přízemí byl dvoupokojový byt pro nadučitele a jednopokojový pro mladšího učitele, v poschodí pak dvě třídy. V roce 1909 byla zřízena pobočka při II. třídě obecné školy, ta byla umístěna v tzv. chudobinci Na Nivě. Obecnou školu v Protivanově navštěvovalo v 20. letech minulého století 190 až 200 školou povinných dětí.

V té době se začaly velmi usilovně uplatňovat snahy o zřízení Újezdní měšťanské školy. Říjen 1925 můžeme považovat za historický průlom v protivanovském školství. Moravská zemská rada povolila zřízení této školy a přidělila k ní obce Hartmanice, Repechy, Malé Hradisko a Bukovou. Škola vznikla adaptací bývalého panského dvora. V říjnu 1926 byla nová měšťanská škola, první na Dražanské vrchovině, vysvěcena a otevřena. Správou byla spojena s místní obecnou školou. Měšťanská škola byla za války změněna na školu hlavní, pak od roku 1945 opět měšťanskou, od r. 1948 na střední, roku 1953 na osmiletou střední a od 1.1.1961 byla rozšířena docházka do školy o jeden rok. Tak vznikla základní devítiletá škola, jež trvá dodnes. Již v červnu 1945 přijímá tehdejší MNV usnesení, aby byla v nejbližší možné době postavena nová budova pro školu měšťanskou, obecnou, učitelskou, lidovou a mateřskou. V roce nato dochází k výběru vhodného místa pro stavbu,

k rozhodnutí zadat vypracování projekčních plánů. Další léta pak byla svědkem toho, že smělý plán na stavbu nové školy nebyl realizován, i když představitelé obecní samosprávy spolu s ředitelem školy o to cílevědomě v příhodné době usilovali. Po mnohaletých snahách se památným dnem protivanovského školství stalo 23. září 1970, kdy byly zahájeny stavební práce na nové školní budově o 13 třídách ve třech pavilonech a s obytnou budovou. K slavnostnímu otevření nové školy došlo 1. září 1973.

V současné době navštěvuje školu 185 žáků, z toho 104 na prvním stupni a 81 na druhém stupni. O výchovu a vzdělávání žáků se stará 15 pedagogických pracovníků, 10 provozních a správních zaměstnanců. Škola se orientuje do oblasti výuky cizích jazyků a výpočetní techniky a je zapojena do celé řady projektů dotovaných penězi EU. V závěru je projekt V naší škole moderně a interaktivně, ve kterém jsme získali 1 066 000,- Kč, za které jsme nakoupili moderní interaktivní didaktickou techniku. Vyučující vytvořili velké množství digitálních učebních materiálů. Vyučovací hodiny se staly pestřejšími a zajímavějšími. Na 1. stupni probíhá projekt Ovoce do škol dotovaný finančními prostředky EU. Škola získala z MAS Moravský kras dotaci na výměnu oken v tělocvičně školy. Z finančních prostředků získaných z vedlejší hospodářské činnosti jsme provedli rekonstrukci podlahy v tělocvičně školy. Postupně vybavujeme novou výpočetní a interaktivní technikou jednotlivé třídy a kabinety. Obdobně probíhá výměna školního nábytku v jednotlivých třídách. Na doporučení hygienické stanice jsme postupně vyměnili osvětlovací tělesa ve třídách. Vzhledem k tomu, že zřizovatel vynakládá značné finanční náklady na energie, máme zájem o zateplení školy. K zrealizování projektu na zateplení jednotlivých pavilonů však chybí peníze. Přejeme si a děláme vše pro to, aby se v budoucnu opláštění budov provedlo. Snad se nám to spojenými silami podaří.

Čtyřicet let. Je to hodně, nebo málo? Pro člověka dost, pro školu jenom okamžik. Vždyť vrásky a šediny přibývají jen těm, kteří kdysi byli v jejích lavicích a nebo za katedrou. Škola každým rokem mládne příchodem nových tváří. Tak vlastně ani nemůže zestárnout, jenom stále znovu rozkvétá a krásní.

Přejme jí hodně úspěchů, štěstí a charakterově dobrých lidí.

Mgr. Josef Sedláček, ředitel školy